

GORENJEJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se neozira. Uredništvo in upravnništvo je na pristavi g. K. Floriana v «Zvezdi». — Izdaj. in odgov. uredn.: Z. Lampret. — Rokopisi naj se pošljejo, če mogoče, že med tednom.

Izhaja vsako soboto
zvečer

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za pet-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Okrepimo svoj kmetijski stan!

Ko pogledamo katerikoli stan, tedaj vidimo, da se združuje in da izkuša s skupnimi, združenimi močmi braniti svoje pravice in zagovarjati svoje koristi. Tako vidimo, da se posebno delavstvo po večjih mestih združuje v mogočne stanovske organizacije, ki se si že do danes s svojimi mogočnimi vplivi pridobilo zelo mnogo gospodarskih, pa tudi političnih pravic. Tudi pri nas na Slovenskem imamo mnogo stanov jako lepo organiziranih. In ravno organizacija je tem stanovom pripomogla, da so se gospodarsko in politično dvignili ter postavili že precej na svoje lastne noge. Le en stan imamo, ki se nikakor noče zavedati, da se z združenimi močmi več opravi, nego opravijo posamezniki. In to je naš kmetijski stan.

Naš kmetovalec se do danes še ne zaveda svoje moči. Dandanes živimo v času, v katerem odloča edino številna moč, ne pa moč vsakega posameznika. Imamo splošno in enako volilno pravico, vsled katere ima najmanjši kmetijski posestnik ravno tisto pravico, kakor kak grof ali pa kakor še višji. In ravno tega se naš kmet noče zavedati. Velik del našega slovenskega kmetijskega stanu tvori privesek organiziranemu duhovskemu stanu, kateremu se je pridružilo par lačnih odvetnikov in profesorjev, ki hočejo živeti brez dela in na stroške našega kmetovalca. Politična stranka, ki se sama nazivlje «Slovenska ljudska stranka» in katero drugi nazivljejo popolnoma po pravici klerikalno stranko, ni nič drugega, nego organizacija, ki naj omogoča, da ostane duhovščina in pa nikdar siti odvetniki in profesorji kot edino odločujoča moč nad slovenskim ljudstvom. Ta stranka je samo v toliko ljudska stranka, v kolikor potrebuje glasove na-

šega kmetijskega ljudstva pri raznih volitvah. Nikakor pa ta stranka ne zastopa koristi in pravic našega kmeta, kar je opetovano pokazala v deželnem in državnem zboru, kjer ne dela drugega, nego za zvišanje državnih in deželnih davkov. Ni ga stanu, ki bi se pustil tako slepo izrabljati od drugega stanu, kakor je ravno naš kmetijski stan.

Naš kmetijski stan pa ne potrebuje prav nobenega svetovalca, nebenega voditelja, ki stoji izven kmetijskega stanu. Naš kmetijski stan je danes dovolj močan, pa tudi dovolj zmožen, da sama brani in zastopa svoje pravice in koristi. In če ima danes voditelje, ki niso kmetovalci, temveč večinoma duhovniki, tedaj to niso njegovi voditelji, temveč njegovi zatiralci in uničevalci našega krepkega kmetovalca.

In kamorkoli pogledamo po naši lepi domovini, tedaj vidimo, da naš kmetijski stan propada. Ljudje trumoma hite v Ameriko in pa v mesta, da najdejo tam zaslužka, in ki morajo potem poginiti, zapuščeni v daljni domovini, ali pa postanejo veliko breme domačim občanom. V domovini pa primanjkuje delavcev, kar zelo slabo vpliva na razvoj kmetijstva. Naravna posledica tega je, da se naš kmetovalec vedno bolj zadoljuje. In če danes klerikalni listi vpijejo, da se našemu kmetu v dobi klerikalnega gospodarstva dobro godi, je to grda in škodljiva neresnica. Res je, da se dandanes manj posestev proda na javnih dražbah, toda ne zaradi tega, ker je naš kmet manj zadolžen, temveč ker dobi pri raznih klerikalnih posojilnicah zaslombe in naravnost potuho. Kdor pa le nekoliko pozna gospodarsko življenje, je že zdavnaj uvidel, da to denarno gospodarstvo ne more dolgo trpeti, ker posojila na posestva se morejo

dovoljevati le v mejah, resnične potrebe. in v kolikor jih kmetovalec v resnici rabi pri svojem gospodarstvu. In vsako tako posojilo se mora plodno vložiti v gospodarstvo. Nikdar se pa kredita ne sme meriti po političnem prepričanju.

Ravno to klerikalno gospodarstvo je pa tudi provzročilo, da se je pri nas na kmetih začelo silno širiti zapravljjanje. Ni dovolj, da mora kmetovalec zidati drage cerkve in draga, nepotrebna župnišča, graditi mora tudi razne društvene dome, kupovati drage društvene zastave, društvene orlovske obleke, plačevati za deset do dvajset nepotrebnih društev, udeleževati se dragih romanj in drugih priredb, na katerih klerikalni voditelji hujskajo kmete, drug zoper drugega. Prej je ostajala kmečka mladina zvečer doma ter pripravljala to ali ono delo, le včasih se je nekoliko povesečila s kakim nedolžnim veseljem. O tem lahko pričajo vsi starejši kmetovalci. Toda danes jih zbira kak kaplan v neplačanem društvenem domu večer za večerom ter jih hujska zoper vsakogar, ki ravno ne gleda rad škodljivega in pogubnega delovanja klerikalne stranke.

In vse to gotovo pogubno vpliva na razvoj našega kmetijskega stanu. Vprašamo pa: Kje pa tiči vzrok temu? Odgovor je lahak! Vsemu temu je kriv naš kmetovalec sam, ker si noče sam pomagati. Naš kmetovalec se premalo zaveda svojega stanu, naš kmetovalec kar noče uvideti, da je sam svoje sreče kovač. Njemu ni treba je-robstva raznih nepoklicanih klerikalnih voditeljev — naš kmetovalec je sam dovolj močan, dovolj zmožen in izobražen, da se organizira kot kmet. Ima med seboj dovolj zmožnih moč, ki bodo vodili organizirano kmetijsko armado od zmage do zmage.

PODLISTEK.

Raskolnikov:

Rovarska.

Bedak — kdor sprejemaš kot v bogaimi — s ponosom vsak svoje naj vzame; kako ste boječi in čudni, ljudje — prelagate breme iz ramena na rame —

Če tovor na plečih ti je pretežak, kaj drugim potem ga nalagaš — če sam ga ne zmoraš — vsaj bodi junak, da hip samo še ne omagaš —!

In dvigni še z zadnjo silo ga v zrak; da razbije se — vrzi potem ga ob tla —! Filistre in prozo vse vzame naj vrag, ti prostega bodi duha —!

Ko enkrat spoznanje očisti razum, ko vzame ljubezni in upanja cvet: naj duh tvoj se dvigne jasnejših poln dum — postani mož — vzor, ki prezira ga svet!

Bedak — kdor sprejemaš kot vbogaime — s ponosom vsak svoj naj vzame! A breme pretežko — razbijte, ljudje — da plača — na plečih ne bodo vam — rane —!

Prošnja.

Dekle drago, vrni srečo — mir duševni — moj bilet — da bom zopet v zamišljenju, srečen, kot sem bil popred, stopal k žrtveniku — Muze, in častil jo svečenik — spet v molitvi sanjal sanje — polne lavorik! —

A. G.:

Človeška beda.

Črevljar Martin.

Martin je ležal na smrtni postelji. S slabim glasom, ki je lasten umirajočemu, je poklical svojo ženo in jo prosil, naj mu prinese kaj za jesti.

„Lačen sem, vidiš, in žejen!“

„Kajpak! Menda hočeš zopet žganja. Na, tukaj imaš kruha, če si lačen, za lakoto je kruh, za žejo pa voda. Zaslužil nisi nič že pet tednov — zdaj naj te pa še jaz redim, kaj še — na ta pravo si se nameril. Oj, da sem jaz tako nesrečna; s prvim je bilo tako in s tem zopet. Vse je zapil, kar je imel in zaslužil, in je šel pod zemljo in ta mi bo ravno tako naredil.“

Martin se je ozrl po izbici — semintja so ležali po tleh odrezki usnja, cveki, stari podplati, pohojene, od rabljenih črevljev odtrgane pete, v kotu je stala njegova mizica in na tej skledica

z limom (pop), dreta, šilo ter drugo orodje in zraven lesen stolček na treh nogah.

Pozabil je na lakoto. Zamislil se je v preteklost. Na tem stolcu je presedel vse svoje življenje. Pred tremi leti je zavzemal to mesto še njegov gospodar, ki je bil mož njegove — sedanje žene. Nista se slabo razumela: on in njegov gospodar — skupaj sta delala, skupaj jedla in skupaj hodila v gostilno. Toda Martin je vedno čutil, da je gospodar le gospodar, da ga povsod zapostavlja in upal je, da pride tudi zanj čas, ko bo imel svojo mizo, in na tej svoje orodje, in svoj stol, in svojo izbo; da bo sam krojil črevlje, ker ne bo čakal sobote in tistih revnih par kronic, ki mu jih je dajal njegov gospodar.

Ta čas je prišel. Tri leta so minula in kaj je preživel v teh treh letih? Slišal je kašljati dannadan svojega gospodarja, slišal in videl je hišne prepire in vedno bolj si je želel biti prost, biti samosvoj.

Prišel je čas, ko se je gospodar vlegel v posteljo in ni več vstal. Zadnje dni ni užival ničesar več in na zadnjo uro je zaprosil jedi —; kako je to, da je tudi njemu to prišlo naenkrat — ravno danes. Tudi on že ni zavžil par dni ničesar in danes bi si želel nekaj, sam ne ve česa. — Ali njegova žena je zaprla duri za seboj in odšla.

Gotovo je šla k sosedu; šla ga je tožit, da je pijanec, da ne zasluži ničesar. Oh, to je bridko!

Konec prih.

Zatorej pa, kmetovalci, organizujte se kot stanovska, strogo kmetijska stranka in pomatite iz svojih vrst vse klerikalne pijavke. In bodočnost bo vaša!
S. D.

V Kranju, dne 26. avgusta 1911.

Preosnova ministrstva? Poljski listi javljajo z Dunaja, da se je baron Gautsch pred zaključanjem državnega zbora dogovoril s Čehi in Poljaki, da se v sredi septembra izvrši preosnova ministrstva. V prvi vrsti, da se izroči parlamentarcem trgovinske, finančne, notranje in ministrstvo javnih del. Minister Zaleski, da prevzame eno resortnih ministrstev.

Kardinal Gruscha, dunajski nadškof, je umrl v Glognitzu. Bil je rodom Dunajčan in dosegel visoko starost. Pred pa leti, ko so mu začele moči pešati, so mu dali koadjutorja v osebi dr. Negla, ki je zapustil neprijetne spomine v Trstu. Mož je bil velik sovražnik Slovanov. Ker je postal koadjutor cum jure successionis, ostane sedaj na nadškofovem sedežu, postane kardinal in ostane še zanaprej naš sovražnik.

Avstrijski ministrski svet o mesnem vprašanju. Avstrijski ministrski svet, ki se je posvetoval 17. t. m. dopoldne in popoldne, se je največ bavil z vprašanjem uvoza argentinskega mesa, oziroma z zahtevo ogrske vlade, naj se ji dovoli direktna zveza ogrskih železnic s Kašov-Odrbersko železnico pri Annabergu v kompenzacijo za to, da ona dovoli izkrcanje 800 ton argentinskega mesa, ki je te dni v Trst došlo. Avstrijski ministrski svet, se je postavil odločno na stališče, da se Ogrom ta kompenzacija ne dovoli, ker je predragocena, da bi se z 800 tonami argentinskega mesa odkupila. Ministrski svet se je bavil z ostalimi kompenzacijskimi zahtevami ogrske vlade, ni pa storil nobenih sklepov. Ministrski svet se je postavil na stališče, da se ima uvoz argentinskega mesa brez dovoljenja ogrske vlade začasno vzdrževati. O tem se je ogrska vlada takoj abvestila.

Gessmannov beg iz političnega življenja. Krščansko-socialna korespondenca poroča, da odloži Gessmann svoj deželnoobdorniški mandat; s tem korakom se namerava popolnoma umakniti iz političnega življenja.

Bivšemu perzijskemu šahu se ne godi preveč sijajno pri njegovih poizkusih, priti do prestola. Tri tisoč njegovih vojakov je bilo te dni bogšan h v beg.

Konec ustaje v Albaniji. Iz Cirigrada poročajo, da pride v kratkem tja deputacija voditeljev Melisrov zahvalit se sultanu in vladi za podeljene koncesije.

Umetnost in književnost

Mladinski spisi Mišjakovega Julčka. Te dni je izšel 11. zvezek mladinskih spisov Mišjakovega Julčka. Vsebina tega zvezka je zanimiva, opremljena s slikami. Lično zvezana knjižica velja 1 K 20 h, po pošti 16 h več. Dobiva se v Učiteljski tiskarni. Naši mladi čitatelji bodo gotovo posegli po tej knjižici. Priporočamo jo staršem, prav posebno pa šolskim knjižnicam.

Novičar.

Občinske volitve za občino Šenčur so se vršile dne 10. t. m. Po skrutinju, vršecem se dne 10. in 11. t. m., je naslednji rezultat: V podobčinah so izvoljeni, in sicer za Luže Ivan Jekovec, za Velesovo Josip Brešar v Adergasu, za Olševk Mha Štepihar, za Tupaliče Andrej Bukovnik in za Šenčur Matija Gašperlin. V prvem razredu so izvoljeni: Aleš Vidmar iz Šenčurja, Alojzij Cankar iz Mlj, Josip Jerič v Mozjanci, Franc Brekh v Tupaličah, Valentin Selan na Trati, Andrej Maček na Praprotni Polici in Luka Kern v Hotemozah. V drugem razredu so izvoljeni: Matija Vidmar in Ivan Kovač iz Šenčurja, Ivan Okern in Josip Sajojic na Visokem, Josip Štružnik v Tupaličah, Andrej Šlebir v Olševku in Ivan Gašperlin v Lužah. V tretjem razredu so izvoljeni: Ivan Bagač in Ivan Štka v Šenčurju, Josip Kristan v Srednji vasi, Ivan Sajojic in Anton Dabič v Velesovem, Matevž Zadnikar v Olševku in Ivan Jereb na Praprotni Polici. Vse občinski odbor šteje 27 članov.

V Podnartu so imeli občinske volitve, pri katerih so zmagali v vseh treh razredih samostojno misleči kmetje. S. L. S. je propadla pri volitvah, v tretjem razredu celo za več kakor polovico glasov. Boj je bil zelo vroč in strasten.

Klerikalni poraz. Iz Škofje Loke nam pišejo: Volitve v sosednji občini Zimnec, ki so se vršile dne 16. t. m., so se končale v vseh treh razredih s popolnim porazom farovške stranke. Izvoljeni so vsi od samostojnih kmetijskih volilcev postavljeni kandidati. Škofjeleški napredni meščani, ki imajo tudi volilno pravico v zminski občini, so se sedaj prvič udeležili teh volitev ter s svojimi glasovi pripomogli samostojna kmetom streti nečuvni farovski terorizem, ki ga je škofjeleški župnik uganjal v zminski občini. Za sedaj torej se še ni in upamo, da se tudi v prihodnje ne bo posrečilo župniku uveljaviti absolutno voljo. V zminski občini je med kmeti napravil razkor, ki ga doslej ni bilo. Boj se je začel in da se mu v tem boju ne bo posebno dobro godilo, zato bodo še skrbeli sa-

mostojni kmetijski volilci in napredni škofjeleški meščani. Kar kdo kaj išče, to tudi najde. O tem bomo pa še pisali.

Telovadno društvo «Sokol» z ženskim oddelkom v Kranju priredi v nedeljo, dne 3. septembra 1911 javno telovadbo na lastnem telovadišču pod Gašteljem. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina: Sedeži 1 krono, stajšča 50 vin. Po telovadbi se vrši vrtna veselica pred in v telovadnici, kjer bodo postavljeni paviljoni, v katerih se bodo vsakdo lahko okrepčal. Plesišče bo v društveni telovadnici. Vstopnina k vrtni veselici 20 vin. Pri telovadbi in veselici svira domača godba. V slučaju slabega vremena telovadba odpade, veselica se pa vrši vkljub temu v notranjih prostorih. Kegljanje za dobitke zaključijo se v soboto dne 2. septembra ob 10. uri zvečer in se bodo zadnji teden kegljali v torek, četrtek in soboto. K najmnogobrojnejši udeležbi k vsem tem prireditvam vabi uljudno odbor.

Odbor društva „Godba prostovoljne požarne brambe v Kranju“ naznanja tem potoma, da se prične z dnem 1. septembra t. l. vsajni pouk za novince. Sprejme se vsak, kateri ima le posluš in veselje do glasbe, in da je že dopolnil 13. leto in ne prekoraci 17 let; dotlej se ima zgledati najkrajše do 1. septembra t. l. pri tajniku Franu Crabathu ml., ali pa zvečer ob 8. uri v šoli, kjer se vrša godbene vaje. Upamo, da se bode lepo število novincev priglasilo, zlasti ker je pouk brezplačen in da ne bode nihče te ugodne prilike, pridržati se godbe, zamudil, katera se mu ravno sedaj nudi.

Pežar v Srednji vasi. 19. avgusta ponoči ob polnoči je izbruhnil ogenj v hiši posestnika Jakoba Bziaka v Srednji vasi. K sreči in hitri pomoči došlih ljudi in požarnih bramb iz Poljan in Gorenje vasi, in ker je bila mirna, brezveljavna noč, je ogenj vpel le hišo, streho in nekaj voz krme. Strah med prebivalstvom je bil velik in ljudje so bili v prvem hipu vsi zbegani. Ponesrečil ni nikdo. Požar je najbrže nastal po nesreči vsled premahe paznosti. Poslopje, streha, ki je bila ravno nova, je zavarovano.

C. kr. plotarska šola v Radovljici naznanja, da se prične redni pouk na tej šoli dne 1. septembra t. l. Ker se je šola vsestransko povečala in in izpopolnila, se sprejme več učencev pod ugodnimi pogoji. Vsa pojasnila daje vodja c. kr. plotarske šole v Radovljici, L. Patik. Ojopenem naznanja vodstvo te plotarske šole, da prodaja vse njene izdelke, od najkrajšega do najnavadnejšega izdelka edino le trgovcu Otton Homanu v Radovljici po najzmernejših cenah. Tam je tudi stalna razstava teh izdelkov, na kar opozarjamo na Gorenjsko potujoče občinstvo.

O slavnostni otvoritvi sokolskega doma v Domžalah priobčuje «Slovenski Ilustrovani Tednik» tri lepe slike. Nadalje prinaša slike in poročila o vesokolskem zletu v Zagrebu, o vstaji v Albaniji, o krizi v avstrijskem vojnem ministrstvu, o stavki na Angleškem, o Koprivniku v Bečuju, (kjer je bil prvi župnik Valentin Vodnik), o Postojnski jami i. t. d. Priporočamo «Slovenski Ilustrovani Tednik», ki je edini slovenski list te vrste. V nobeni slov. rodbini bi naj ne majkral, in slabo izpričavalo za slovenske gostilničarje, brivce i. dr., je, da imajo tuje liste, edinega «Slovenskega Ilustrovanega Tednika» pa nimajo.

Blejski Sokol priredi svojo tretjo javno telovadbo dne 27. avgusta ob štirih popoldne v Flegarju (Potočnik) v Gradu.

V blejsko jezero je padel v četrtek večer neki čolnar, ko je hotel skočiti pred hotelom «Toplice» v čoln, ki je odrinil od brega in ga zgrsel. Iz kritične situacije ga je rešil pisatelj dr. Lah iz Ljubljane.

Strela je udarila. Kakor poročajo iz Kamnika, je udarila strela 11. t. m. v dvojici kozolec posestnika Antona Vodca v S. Heleni, v občini Dolško ter je uničil požar kozolec in spravljeno žito. Posestnik ima 2358 K škode in ni bil zavarovan. — 8. t. m. popoldne je izbruhnil ogenj v gozdu Kočna pri Dobravi v sodnem okraju Radovljica. Izpočetka se niso brigali nič za požar, pozneje so se zavedli resnosti in se je posrečilo šele po dvadnevem napornem delu požar omejiti.

Nevarna grožnja. 38 letna kajzarica Polona Pastator iz Gradišča pri Brdu je že stara tatica. Pred kratkim je zopet izvršila tatvino pri posestniku Pavlu Capudru v Gornjih Pirničah, za kar jo je okrajna sodnija na Brdu obsodila na šest tednov težkega zapora. Pri tej razpravi se je izrekla njena sosedja Marija Lončar obteževalno zanjo. To je Pastatorjevo tako razjezilo, da je nekaj dni pozneje bližnjem njenemu stanovanju petkrat ustrelila iz samokresa in ji grozila, da jo ustrelji, če predno nastopi kazen.

Izlet gostilničarjev na Bled. V četrtek je poseben odsek priredil velik izlet gostilničarjev na Bled. Udeležilo se ga je veliko število moških in žensk, tako da je poseben vlak iz Ljubljane šel 14 vozov, ki so pripeljali približno 500 gostov s Kranjskega, Štajerskega, Primorskega in Koroskega ter deputacije s Hrvaškega in Bolgarije do Dobrave. Tukaj so izletniki izstopili in se okupčali v hotelu «Stol» ter v Katenski restavraciji, potem pa odkorakali skozi Vinčar, čigar krasote so na vse, ki so jih prvič videli, napravili največji vtisk. V znani Zumrovi gostilni so izletniki zajtrkovali, po-

tem pa so se odpravili na Bled. Pred Prešernovim spomenikom so se poklonili in zbor, ki se je bil sestavil ad hoc, je zapel. Na Bledu so si ogledali vse znamenitosti, parke, razne zdraviliške in gostilniške naprave ter obdovoli v skupinah po raznih gostilnah. Ob pol 6. zvečer so se začeli zbirati v hotelu «Toplice», kjer je bil na vrtu pripravljen bifé. Tukaj pa se je zvečer tudi opravil važnejši del sporeda. Izlet je bil namen seznaniti gostilničarje z lepo gorenjsko stranjo, ki je za obrt z ozirom na tujski promet posebno važna, posredovati jim spoznanje gostilniških naprav, ki so ravno ob tem času vsled velikanskega navala tujcev posebno zanimive, pa tudi učvrstiti idejo organizacije in demonstrirati za njihove interese. Zadojemu namenu je bilo posvečeno večerno zborovanje. V salonu topliskega hotela je nastopilo več govornikov, med njimi načelnik izletniškega odbora g. A. Menninger, načelnik deželne zveze gostilničarjev h zadrug g. Kenda, načelnik zveze obrtniških zadrug g. Franchetti in drugi. Vsi govorniki so naglašali pomen organizacije in potrebo samopomoči. Slisale so se pa tudi ostreje besede, ki so nahajale med udeleženci glasen odziv, in kazale, v katerih ozirih so gostilničarje najbolj nezadovoljni. Govorniki so naglašali, da so na Dunaju nahajali mnogo zanimanja za gostilničarske interese, pa so se v tem smislu odposlale tudi brzozjavne zabvale ravnatelju dunajske gostilniške šole in dvema organoma v ministrstvu za javna dela. «Ali doma nas teptajo tisti, ki bi nas morali spoštovati,» so dejali govorniki, medklici pa so jim odgovarjali: Deželni odbori iz govorov je bilo tudi posneti, da je oster spor med gostilničarsko zadržno zvezo in deželno zvezo za tujski promet, kateri očitajo zanemarjanje gostilničarskih interesov in pristranost v razdeljevanju podpor, ki jih dobiva od vlade. Zborovanje je bilo precej burno, pa so se sklenile resolucije, ki naročajo gostilničarski zadržni zvezi, da napravi primerne korake proti zvezi za tujski promet in da naprosi vlado, naj izroča pospeševanju tujskega prometa namenjene podpore gostilničarski zvezi. Čas, ki je po zborovanju še ostal, so izletniki porabili za ogledovanje razsvetljave, potem pa so hiteli na kolodvor, odkoder so se ob 10. zvečer vrnili s posebnim vlakom v Ljubljano, oziroma v svoje domače kraje. Izlet je bil zelo animiran.

Drobiž z Gorenjskega. V zdravstveni zastop radovljski, je imenovan deželni odbor kranjski g. Vinka Resmana, unjarja v Radovljici. — Kot volonterja v državni železničarski službi sta nastavljeni: dr. Mihael Jeusek v Kranju in Vinko Cjako v Podnartu. Prestavljen je železničarski aspirant Rudolf Stergar iz Kanfanara v Škofje Loko. — V torek se je peljal po gorenjski progi z dvornim vlakom prestolonaslednik Fran Ferdinand k vojskim vajam v Pulj. — V ponedeljek ponoči je blizu Kranja skočil pod vlak vojak 17. pesp. Fr. Role, doma iz Strazišča. Truplo so našli šele zjutraj. Stroj je gladko odrezal glavo od telesa. — V Topočah so 18. t. m. zjutraj cigani ukradli nekemu posestniku konje in odšli brez sledu. Orožniki jih pridno zasledujejo. — Na Jelovici je nastal dne 15. t. m. požar, ki so ga pa na srečo pravočasno zapazili in pogasili po večernem, napornem delu. Škode ni povzročil mnogo, ker je zgorelo samo grmovje, a samega gozda ni dosegel ogenj. — V Kranjski gori je dne 18. t. m. začel goreti gozd. Uzgajal se je najbrž od goreče cigarete, ki jo je strah vrigel nepreviden kadilec.

Opozarjamo na inserat g. Valentina Pajerja v današnjem inseratnem delu.

Lisnica uredništva.

O slavnju petindvajsetletnice kranjske kmetijske šole na Grnu prihodnjic.

Proda se takoj lepo manjše

posestvo

iz proste roke v lepem prijaznem kraju na Gorenjskem.

Pohišstvo je ose v najboljšem stanju, pripravno za gostilno ali prodajalno ali kaknega rokodelca.

Proda se z živino in prašiči ter z osem orodjem ali pa samo posestvo. Kje, pove upravništvo «Gorenjca».

Priporočilo in naznanilo.

Slavnemu občinstvu v mestu Kranju in okolici uljudno naznanjam, da zopet otvorim

kleparsko obrt

o Kranju št. 103, tik ljudske šole. Sprejemal in izvrševal bom vsa v kleparsko stroko spadajoča dela. Potrudil se bom vsestransko, da po svojih najboljših močeh zadovoljim svoje p. n. odjemalce.

Postrežba točna. Cene zmerne.

Za obilen obisk se najuljudneje priporoča

VALENTIN PAJER, kleparski mojster.

ki hoče pospeševati kožno nego, ki hoče izgubiti pege, ter doseči nežno mehko kožo in bel teint, se umiva le z

Steckenpferd Illijno mlečno milo

(znamka Steckenpferd)

tvrdke Bergmann & Co.,
Tešin ob Lab. Komad po
80 v se dobi v vseh lekarnah,
drogerijah in trgovinah s
parfomom i. t. d.

Dama

Gospodarski del.

Deželna zveza kranjskih obrtnih zadrug v Ljubljani je imela 16. t. m. ob 3. popoldne v posvetovalnici na mestnega magistrata izreden občni zbor, ki ga je otvoril načelnik, g. Engelbert Franchetti s pozdravom ter poročal o delovanju zveze, ki je že izvršila vse predloge, ki so bili stavljeni na zadnjem občnem zboru. Obrnila se je radi obrtnikov, ki kvartijo obrt, na deželno vlado ter izdala tudi vzorec, po katerem je treba napraviti ovadbo proti takim obrtnikom. Glede sestave obrtnega sveta omenja, da je bilo 18 gospodov v to povabljenih in da se jih je odzvalo že 10. Glede posredovanja je za vse v redu, samo tiskovin še manjka. Oglasenih je že 24 vajencev in 8 mojstrov. Največ dečkov sta priglasila učitelja J. Gluš in Z. Rovnik, 3 pa so se sami oglasili. Nato se zapisnik zadnjega rednjega občnega zbora prečita in o dobri. Sledeči volitev 13 odborov in 6 namestnikov v načelstvo zveze za dobo 3 let. Izvoljeni so bili kot odborniki gg. Franchetti, Valentič, Pauer, Bončar Antov, Kavčič Fran, Berthold, Balcar Ivan (Zagorje), Kustek Fran (Mokronog), Bolte Gašpar, Simon Fran (Vrhnika), Erjavec A., Skafar Fran, za namestnika pa ga. Ida Škof in gg. Narod Josip (Zagorje), Dachs Ivan, Kos Ivan (Vrhnika), Kordelič Karel in Burger Fran. Pravila so se izpremenila sledeče: V § 8. se dostavi, da izvolijo zadruga za vsakih 20 stanov poleg enega zastopnika še enega namestnika. Funkcijska doba zastopnikov in namestnikov je 3 leta. Namestniki pa smejo zastopnike nadomeščati le, če prenehajo ti biti člani, ali so opravičeno zadržani. (Sprejeto.) § 14. se izpremeni v toliko, da obsega zvezni odbor 12 članov in 6 namestnikov več, kakor je v zvezi včlanjenih zadrug, kar potem izključuje, da bi bila ena ali druga zadruga brez odborniškega mesta. 12 odborov in 12 namestnikov pa mora stanovati v Ljubljani. Po izpremenjenem § 15. imajo odborovi sklepi veljavnost, če je bila pri seji navzoča $\frac{1}{3}$ članov in razen njih še načelnik in namestnik. K § 16. pripada dodatek, ki določa izterjive globe in pod katerimi pogoji, dobi kak član odbora ali kaka zadruga uker, ali se jima določa globa. Ta točka je bila z velikim odobravanjem sprejeta. Soglasno sprejet je bil tudi nato predlog, da naj se vloži prošnja na trgovsko ministarstvo, da dobi kranjska zveza svojega zastopnika v delavskem svetu. V delavskem svetu so zastopani v največji meri samo delavci. Glavna stvar je, da ministarstvo imenuje enega zastopnika zveze, priporočati pa bi bilo, da izvoli ministarstvo tega zastopnika iz obrtnega stanu. Soglasno sprejet je bil tudi predlog, da naj zveza zaprosi obrtni pospeševalni urad, da dobi zveza svojega zastopnika tudi v tem uradu. Ta urad lahko imenuje kot prisednike zastopnike obrtnih zadrug in zveze, vendar pa tega ni storil, in tako je prišlo tako daleč, da danes nima nobena zadruga v tem uradu svojega zastopnika. Deželni odbor je člane kar sam izbral iz svoje srede. (Klci: Šandal!) Priporočati je treba, da urad pritrjuje po svojih pravilih tudi nekaj delavnih združnih načelnikov in načelnika deželne zveze. Glede obrtnega glasila je sklenil občni zbor, da se izreče principjalno za ustanovitev glasila, vse podrobnejše delo pa, zlasti o načinu, na kak način realizirati ta sklep in kako ga izdajati in urejevati, pa se prepusti odboru, ki lahko pritrjuje temu delu še druge člane. Glede dela v kazničnih precizira zveza svoje stališče, da naj se prepusti določanje dela v kazničnih deželnih obrtnih zvezah, ki bodo določale vedno le take stroke, za katere v dotičnih kronovinah ni domače industrije. Končno je bila soglasno sprejeta sledeča resolucija, ki se raztlača in pošlje zadrugam po deželi: Dne 16. avgusta na občnem zboru deželne zveze kranjskih obrtnih zadrug v Ljubljani zbrani delegati, prosijo vis. ministarstvo za notranje zadeve, da izvoli naredbenim potom določiti, da se v vseh onih krajih, kjer v kraju stanujoči obrtniki dokazujejo, da krijejo s svojimi izdelki potrebo ljudstva, izločijo iz trgovin z mešanim blagom vsi maloobratni pridatki, kakor čevlji, obleka, kleparska galanterija, žensko perilo, ključavničarski in drugi izdelki. Nadalje naj določiti, da se v teh krajih, če hočejo prodajati te izdelke, smejo prodajati le, če se to obrt prijavi kot specialna in se vrši v lokalni, ki je odločen le temu predmetu. — H koncu je bilo še sklenjeno, da naj se posredovalnica za pomočnike raztgue na vsod. 2 l.

Ne zabite Ciril-Methodove družbe!

Dobro rodbinsko kavo

Tedenski sejem v Kranju dne 21. avgusta 1911.
— Cena od kilograma žive teže: 1 K do 0 K 00 v, za pitane vole domače, 90 do 92 vinarjev za domače srednje pitane vole, 80—88 vinarjev za nepitane domače vole, 00—00 vinarjev za bosansko goved, 1 K do 1 K 30 vin. za teleta in 1 K do 1 K 40 vin. za prašiče za rejo, 0 K do 0 K 00 vin. za pitane prašiče. — Pšenica K 12—, proso K 8—, rž K 8-50, oves K 10—, ajda K 9-50, repno seme K —, detelno seme — K do — K, fižol, ribničan K —, mandalon K —, koks K —, krompir K 5— za 50 kg. — Prignalo se je 145 glav domače goved, — glav bosanske goved, — glav hrvaške goved, 22 domačih telet, 96 domačih prašičev, — hrvaških prašičev, 0 ovac. Od prignane živine je bilo za mesarja: 45 glav domače goved, — glav bosanske goved, 0 domačih prašičev.

Loerijška srečka dne 19. avgusta t. l.

Gradec 86 9 4 64 72

Cigaretni papir in
cigaretne stročnice

ABADIE

PARIZ

Dobe se v vseh trafikah

Dobro računale!

in prav izvolile so one gospodinje, ki uporabljajo kot pridatek za kavo v svojem gospodinjstvu

„pravega : Francka: s kavnim mlinčkom“ iz zagrebske tovarne. — Kakovost „pravega : Francka:“ se je mnoga desetletja kot najbolj ugajajoča, njegova izdatnost kot najkrepkejša izkazala.

Stev. 13595.

RAZGLAS

O sprejemu učencev v kmetijsko šolo na Grmu.

Meseca novembra se prične na Grmu novo šolsko leto za učence zimске in letne šole. Zimska šola traja dve zimi od novembra do koncem marca in je namenjena kmetskim sinovom iz poljedelskih in živinorejskih krajev. Letna šola traja od novembra do konca oktobra in je namenjena v prvi vrsti mladeničem iz vinorodnih krajev.

Za šolsko leto 1911/12 je popolniti 20 prostih mest, in sicer po 10 za učence zimске in za učence letne šole. Razen tega se sprejemajo v šolo tudi plačujoči učenci, ki plačujejo za hrano in stanovanje v zimski šoli po 150 kron in v letni šoli po 300 kron na leto.

Prošnji za sprejem in za deželne ustanove je priložiti: 1) rojstni list, 2) zadnje šolsko izpričevalo, 3) zdravniško izpričevalo o telesni sposobnosti, 4) izpričevalo o lepem vedenju in 5) izjavo staršev ali varuha, s katero se zavezujejo plačati stroške šolanja.

Prošnjo, ki je koleka prosta, je poslati ravnateljstvu šole na Grmu

do 15. septembra 1911.

Prosilci, ki se morejo izkazati s tistim znanjem, ki ga daje prvi tečaj zimске šole, se lahko sprojmejo v drugi tečaj zimске šole. Natančnejša pojasnila daje ravnateljstvo šole na Grmu.

Od deželne odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 8. avgusta 1911.

Bruselj in Buenos Aires 1910: 3 velike nagrade

R. WOLF

Magdeburg - Buckau.
Podružnica na Dunaju
Dunaj, III., Am Heumarkt št. 21.
249 26—22

Patentne
vročeparne lokomobile
z brezventilnim preciznim upravljanjem

Originalno strojedelstvo Wolf . . . 10 — 800 k. s.
Obratni stroji z najvišjo popolnostjo in dobičkom
za industrijo in poljedelstvo.

Dosedaj izdelanih nad 800.000 k. s.

Alfonz Breznik v Ljubljani

Kongresni trg št. 13, nasproti deželne dvorca
c. kr. zapriseženi izvedenec in učitelj „Glasbene Matice“.

Prva, najstarejša, največja in edina domača tvrdka vseh glasbenih instrumentov, strun (tudi specialitet) in muzikalij. Najraznovrstnejša izbira in najcenejša izposojevalnica prvovrstnih klavirjev in harmonijev. — Prodaja na najmanjše obroke. — Ugodna zamena. — 10 letno jamstvo. — Popravila in uglaševanja vseh glasbil sprejema najceneje. — Vsak instrument moje zaloge je najskrbnejše preizkušen. 27 25

Kiši v Kranju

št. 9 in 10 v Kokriškem predmestju

z vrtom in dvoriščem se
: prostovoljno prodasta :

Več se izve pri lastnici Ivani Cohil
v Kranju. 161 5—4

Naznanilo in priporočilo.

Podpisana uljudno naznanjava, da bo-
deva otvorila s 1. avgustom 1911

mehanično in konstrukcijsko delavnico

iz že nad 20 let obstoječe ključavničarske
obrti v hiši št. 67 nasproti c. kr. cemen-
tarije (Cof), Rožna ulica v Kranju.

Prizadevala si bo deva, da slav. občinstvu postra-
ževa z vsemi v to stroko spadajočimi deli, kakor:
Instalacije in popravila električne razsvetljave do
50 Kilowattov, nadalje popravila elektro- in bencin-
motorjev, strelododov, naprave vodnjakov. Nadalje
se priporočava za popravila poljedelskih strojev,
koles in sivalnih strojev, kakor tudi izvrševanje šte-
dičnih ognjišč in raznih železnih ograj. Z zagoto-
vilom, da bo deva z vsem točno postregla, se pri-
poročava

Franz Tavčar & Josip Štirn.

KRANJ, dne 4. julija 1911.

142 10—8

priredi že mali dodatek „pravega : Francka:“ s kavnim mlinčkom iz tovarne Zagreb. Le vsled svoje nedosežne izdatnosti in svoje neprekošene kakovosti našel je pravi Franck toli priljubljeni sprejem v slehernem gospodinjstvu.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavica K 5.000.000 K.

Stritarjeva ulica št. 2

Rezervni fond K 610.000.

Podružnice v Spiljetu, Celovcu, Trsiu, Sarajevu in Gorici.

49 52-34

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun
ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne pa-
pirje vseh vrst po dnevnom kurzu.

Čitajte in priporočajte!

„Več luči!“

Poljudna zbirka potrebnih, poučnih, zabavnih in aktualnih spisov za slovensko ljudstvo. Izdaja periodično, najmanj štirikrat na leto.

1. snopič: Cerkvene pristojbine ali štolnina z dodatkom Kako se določa kongrua?
2. snopič: Kako sina oprostim vojaščine in druge važne določbe glede vojaške dolžnosti.
3. snopič: HALLEYJEV KOMET (REPATICA).
4. snopič: Bira, kongrua in cerkvena konkurenca.
5. snopič: Štiri črtice, namreč Nekaj iz življenja fajmoštra Božidarja Kozamernika. — Kako dolg rep je imel pes svetopisemskega Tobije. — V nebesih. — Konec sveta in sedež za „nebeško kraljestvo“.
6. snopič: KAKO JE LEP VOJAŠKI STAN . . .
7. snopič: Strašna grozodejstva v samostanu čenstohovskem. Po konfiskaciji II. izdaja.
8. snopič: Joj, joj, ta neznosna draginja!

Cena 80, ozir. 20 vin.

Dobiva se v raznih knjigarnah.

Ant. Adamič KRANJ

Glavna zaloga: nasproti lekarne.
Podružnica: zraven župne cerkve
priporoča

svojo bogato založeno zalogo
galanterijskega, norimberškega drobnega,
:: modnega blaga, pletenin in šolskih ::
potrebščin. 159 13-5

Na debelo in drobno.

Največja zaloga otroških vozičkov in potovalnih
kovčegov po tovarniški ceni.

Ilustrovani ceniki zastoj.

Postrežba točna! Cene nizke!

Edini zobozdravniški in konc. zobotehniški atelje v KRANJU v isti hiši, kjer je lekarna.

205 52-51

Med. univ. dr. Edvard Globočnik ter
konc. zobotehnik Franc Holzacker.

Ordinacije vsak dan, tudi ob nedeljah. Ne zamenjajte zobozdrav-
niškega in konces. zobe-
tehniškega ateljeja z zobarskim ateljejem, ki je v prejšnjih časih ordiniral v
Kranju samo ob nedeljah.

Umetni zobje se izgotove v enem dnevu, popravila v nekoliko
urah, začasna popravila takoj. :: Vse vrste plombe i. t. d.

Največja snažnost!

231-46

Točna postrežba!

Udobno, higijenski urejena
brivnica ::
V. Rozman :: KRANJ

Nahaja se nasproti
:: župne cerkve
v hiši št. 106

Prodaja najboljših sredstev za negovanje las, raznovrstnih
lasnih izdelkov, podložkov ter krepa

Tehnična pisarna in stavbno podjetje

INGENIEUR H. UHLÍŘ

276 52-37

Ljubljana, Resljeva cesta št. 26.

Strokovna izvršitev vseh vrst načrtov in proračunov, strokovni znanstveni izvidi, prevzeta zgradb.

Posojilnica v Radovljici

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

s podružnico na Jesenicah

sprejema hranilne vloge od vsakega in jih obrestuje

po 4 1/2 %

brez odbitka rentnega
davka. Hranilne knjižice
se sprejemajo kot gotov
denar, ne da bi se pre-
trgalo obrestovanje.

Posojila

se dajejo na vknjižbe brez
amortizacije po 5 1/4 % ali
z 1 % amortizacijo, na me-
nice pa po 6 % :: Eskomp-
tirajo se tudi trgovske
menice.

160 52-4

Denarni promet
v letu 1910:

K 8.217.614

Rezervna zaklada
iznaša:

K 111.486-14

Posojilnica sprejme tudi
vsak drug načrt amorti-
zacijskega dolga.

Uradije se v centrali in
v podružnici

vsak dan
od 8.—12. ure dopoldne
in od

2.—6. ure pop. izvzemši
nedelje in praznike.

Poštno-hranilnični račun
centrale št. 45.867.

Podružnice na Jesenicah
št. 75.299.